

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

COLLA=||TIONVM SACRA-||RVM LIBRI VIII.

Bredenbach, Tilmann

Coloniae, 1584

VD16 B 7375

3. De S. Paulino Nolanæ ciuitatis Episcopo, eiusq[ue] in captiuos & pauperes admirabili liberalitate, qui cum se pro alijs in seruitutem dedisset, cum multis alijs libertati restitutus est.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52445](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52445)

nim episcopo. Pontifice igitur accipiente literas, Philosophus recubuit: Episcopus in conspectu omnium eas perlegit, tenor autem scripturæ, quam paulò ante ediderat ipse Philosophus, huiusmodi erat: Euagrius Philosophus, sanctissimo episcopo Synesio in domino gaudere. Noluerim te pater ignorare, & pecuniam omnem, quam tibi adhuc in corpore viuens dedi, centuplicatam, sicut mihi promiseras, recepi. Quamobrem nulla debiti ratione mihi astringeris. His auditis, obstupuerunt omnes qui astabant. Ast cautio, episcopi haud negligenti iussione reposita est. Quare & amici manifestum est, quid sacratissimi corporis oblatio, quid oratio, quid eleemosynæ nobis conferant: Procul dubio peruersitatis plumbum conuertunt in argentum synecritatis. Cautio illa, inquit Ioannes Moscus, manu philosophi subscripta, seruatur vsque hodie, & in sacrario sanctæ Cyrenensis Ecclesiæ custoditur, & quicumque sacrarij custos ingreditur, hæc illi cum cæteris vasis sacris assignatur custodienda cum omni diligentia, qui deinceps successori suo integram illam inuolatamque reconfignat.

D. Gregorius Magnus libr. 3. Dialogorum cap. 1. Augustin. libr. 1. cap. 10. de ciuit. Dei De S. Paulino Nolano ciuitatis Episcopo, eiusq; in captiuos & pauperes admirabili liberalitate, qui cum se pro alijs in seruitutem dedisset, cum multis alijs libertati restitutus est.

C.A.

DVm sciuentium vandalorum tempore
fuiſſet Italia in Campaniæ partibus de-
populata, multiq̃ue eſſent de hac terra
in Africanam regionem tranſdueti, vir domi-
ni Paulinus cuncta quæ ad epiſcopatus uſum
habere poterat captiuis indigentibuſq̃ue lar-
gitus eſt. Cumque iam nihil omnino ſuper eſ-
ſet quod petentibus dari potuiſſet, quodam
die quædam uidua aduenit, quæ à regis VVan-
dalorum genero filium ſuum in captiuitatem
fuiſſe ductum perhibuit, atque à viro Dei hu-
ius pretium poſtulauit, ſi fortè illius dominus
hoc dignaretur accipere, & hunc concederet
ad propria remeare. Sed vir Dei magnopere
quod petenti ſceminæ dare potuiſſet inqui-
rens, nihil apud ſe aliud niſi ſe inuenit. Peten-
tiq̃ue ſceminæ reſpondit dicens, Mulier quid
poſſim tibi dare non habeo, ſed me ipſum tol-
le, me ſeruum iuriſ tui eſſe profiteri. Atque ut
filium tuum recipias, me vice illius in ſeruiti-
um trade. Quod illa ex ore tanti viri audiens
irriſionem potius quàm compaſſionem cre-
didit. At ille ut erat vir eloquentiſſimus, &
valde in exterioribus quoque ſtudijs erudi-
tus, dubitanti ſceminæ citius perſuaſit ut au-
dita crederet, & pro receptione filij ſui in ſer-
uitium epiſcopum tradere nō dubitaret. Per-
rexerunt ergò vterque in Africam, proceden-
te autem regis genero, qui eius filiū habebat,
uidua rogatura ſe obtulit, ac prius petiuit, ut
ei

ei filius donare debuisset. Quod cum vir barbarus typho superbiæ turgidus gaudio transitorie prosperitatis inflatus, non solum facere, sed & audire despiceret, vidua subiunxit dicens. Ecce hominem hunc pro eo vicarium præbeo, & solummodo pietatem in me exhibens mihi filium meum unicum redde. Cumque ille venusti vultus hominem conspexisset, quam artem nosset inquisiuit. Cui vir Dei Paulinus respondit, dicens. Artem quidem aliquam nescio, sed hortum bene excolere scio. Quod vir gentilis valde libenter accepit, cum in nutriendis holeribus, quia peritus esset, adiuit. Suscepit itaque seruum, & roganti viduæ reddidit filium, quo accepto vidua ex Africana regione discessit. Paulinus vero excolendi horti suscepit curam. Cumque idem regis genere crebro ingrederetur hortum, sumumque hortulanum quædam requireret, & sapientem valde esse hominem videret, amicos coepit familiares deferere, & sæpius cum suo hortulano colloqui, atque sermonibus eius delectari. Cui Paulinus quotidie ad mensam holera virentesque herbas deferre consueverat, & accepto pane ad curam horti remeare. Cumque diutius hoc ageretur, quodam die domino suo secum secretius loquenti ait, Vide quid agas, & Vandalorum regnum qualiter disponi debeat provide, quia rex citius & sub omni celeritate moriturus est. Quod ille audiens quia ab eodem rege præ cæteris diligebatur,

batur, ei minimè tacuit, sed quod à suo hortu-
lano sapienti scilicet viro agnouisset indica-
uit. Quod dum rex audisset, respondit ilicò,
Ego vellem hunc de quo loqueris hominem
videre. Cui gener eius venerabilis Paulini tē-
poralis dominus respondit dicens, Virentes
herbas mihi ad prandium deferre consuevit.
Has itaque hunc ad mensam meam deportare
facio, vt quis sit qui mihi hoc locutus sit agno-
scas. Factumque est, cū rex ad prandium di-
scubuit Paulinus ex suo opere holera quæque
& virentia delaturus venit. Cumque hunc rex
subitò conspexisset intremuit, atque accito e-
ius domino sibi per filiam propinquo ei secre-
tum quod prius abscondiderat indicauit, dicens.
Verum est quod audisti. Nam nocte hac in som-
no sedentes in tribunalibus contra me iudi-
ces vidi, inter quos iste & simul sedebat, & fla-
gellum, quod aliquādo acceperam eorum mi-
hi iudicio tollebatur. Sed percunctare quis-
nam sit. Nam ego hunc tanti meriti virum po-
pularē vt conspicitur esse non suspicor. Tūc
gener regis secreto Paulinum tulit, & quis-
nam esset inquisiuit. Cui vir Dei respondit,
seruus tuus sum, quem pro filio viduæ vicari-
um suscepisti. Cumque ille instanter require-
ret, vt non quid esset, sed quid in sua patria fu-
isset indicaret. Atque hoc ab eo facta iteratio-
ne frequētis inquisitionis requireret, vir Dei
constrictus magnisque coniurationibus iam
non valens negare quid esset episcopum se fuisse
isse

isse testatus est, quod possessor eius audiens valde pertimuit, atque humiliter obtulit, dicens: Pete quid vis, quatenus ad terram tuam à me cum magno munere reuertaris. Cui vir domini Paulinus ait, vnum est beneficium quod impendere mihi potes, vt omnes ciuitatis meæ captiuos relaxes. Qui cuncti protinus in Africana religione requisiti, cum onustis frumento nauibus pro venerandi viri Paulini satisfactione in eius comitatu laxati sunt. Post non multos verò dies VVandalorum rex occubuit, & flagellum quod ad suam perniciem dispensante Deo fidelium disciplina tenuerat amisit. Sicque factum est, vt omnipotens Dei famulus Paulinus vera prædiceret, & qui se solum in seruitium tradiderat, cum multis à seruitio ad libertatem rediret. Illum videlicet imitatus, qui formā serui assumpsit, ne nos essemus serui peccati. Cuius sequens vestigia Paulinus ad tempus volūtariè seruus factus est solus, vt esset postmodum liber cum multis.

D. Gregorius Magnus homil. 36. in Euangelia, De Theophanio comite misericordie actibus dedito, eiusque felici & sancto transitu.

CAP. IV.

FVit in Centumcellensi vrbe Theophanius comes, vir misericordie actibus deditus, bonis operibus intentus, hospitalitati præcipuè studens. Exercendi comitatus actibus